

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 13 grudnia 2016 roku

Pozwem z dnia 24 czerwca 2016 roku (data nadania w placówce, k. 48) powódka Z. M., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 4.328,36 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 14 maja 2016 roku do dnia zapłaty, kwoty 4.732,61 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14 maja 2016 r. do dnia zapłaty oraz ustalenie, że postanowienie zawarte w § 3 pkt 3 umowy z dnia 25 sierpnia 2008 r. nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) nie wiąże powódki jako niedozwolone postanowienie umowne, ustalenie, że § 11 pkt 4 ww. umowy nie wiąże powódki jako niedozwolone postanowienie umowne, ustalenie, że raty kapitałowo-odsetkowe, o jakich mowa w § 11 pkt 4 ww. umowy spłacane będą w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu średniego ogłaszanego przez Prezesa NBP na dzień spłaty, ustalenie, że każda kolejna rata kredytu, poczynając od pierwszego dnia miesiąca po miesiącu złożenia pozwu, będzie pomniejszona przez pozwanego o równowartość kwoty 8,29 CHF przeliczonej na walutę polski złoty wg kursu średniego NBP z dnia spłaty kredytu. Powód wniósł też o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powódka jako konsument zawarła w dniu 25 sierpnia 2008 roku z pozwanym umowę o kredyt hipoteczny. Treść umowy nie została z nią indywidualnie uzgodniona, ponadto zawierała w § 3 ust. 3 prawne zabezpieczenie kredytu w postaci „ubezpieczenia niskiego wkładu”, które w ocenie powódki stanowi niedozwolone postanowienie umowne, gdyż nie dotyczy głównych świadczeń stron, kształtuje jej prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza jej interesy. Powołane postanowienie jest niezdefiniowane, niejasne. Co więcej, powódka nie miała możliwości zapoznania się z treścią umowy ubezpieczenia, ogólnych warunków ubezpieczenia i nie jest w stanie w ogóle ocenić, czy jest stroną tejże umowy ubezpieczenia. Jak dalej wskazała powódka, wzorzec umowy o treści analogicznej do podanej w pozwie, został uznany przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolony. Powódka uiszcza tytułem UNWW na rzecz pozwanego w dniu 25 sierpnia 2008 r. kwotę 2.044 zł a dnia 31 października 2011 r. kwotę 2.284,36 zł, które to świadczenia jako nienależne pozwany powinien powódce zwrócić. W zakresie ustalenia, że postanowienie zawarte w § 3 pkt 3 umowy nie wiąże powódki jako niedozwolone postanowienie umowne powódka wskazała, że jej interes prawny wynika z konieczności zapobieżenia możliwości dalszego pobierania przez pozwanego opłat z tytułu UNWW.

Powódka także zażądała ustalenia, że § 11 pkt 4 ww. umowy nie wiąże powódki jako niedozwolone postanowienie umowne, gdyż Bank przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem CHF przez wyznaczenie w tabelach kursowych kursu sprzedaży franka szwajcarskiego oraz wartości spreadu walutowego. Postanowienia umowy nie wymagają, aby wysokość kursu ustalonego przez Bank pozostawała w relacji do aktualnego kursu CHF ukształtowanego przez rynek walutowy. Co więcej, kurs waluty jest ustalany w sposób, który uniemożliwia jakąkolwiek kontrolę prawidłowości jego określenia. W konsekwencji powódka nie ma możliwości przewidzenia wysokości ciężącego na niej zobowiązania. Klauzula o tej samej treści uznana została przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwoloną klauzulę umowną. W konsekwencji pozwany nie był uprawniony do pobrania z rachunku bankowego kwot nadpłaconych i zobowiązany jest do zwrotu kwoty 4.732,61 zł, na którą składa się kwota 1.344,30 zł tytułem nadpłat stosowanego przez pozwanego spreadu walutowego oraz kwota 3.388,31 zł tytułem nadpłat wynikających z przyjętego przez pozwanego kursu CHF w stosunku do kursu średniego NBP. W zakresie żądania ustalenia, że raty kapitałowo-odsetkowe, o jakich mowa w § 11 pkt 4 ww. umowy spłacane będą w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu średniego ogłaszanego przez Prezesa NBP na dzień spłaty oraz ustalenie, że każda kolejna rata kredytu, poczynając od pierwszego dnia miesiąca po miesiącu złożenia pozwu, będzie pomniejszona przez pozwanego o równowartość kwoty 8,29 CHF przeliczonej na walutę polski złoty wg kursu średniego NBP z dnia spłaty kredytu, powódka podniosła, iż jej interes prawny wynika z konieczności stosowania obiektywnych mierników ekonomicznych w celu wyliczenia każdej kolejnej raty kredytu

oraz konieczności uzyskania rozstrzygnięcia ustalającego jej sytuację na przyszłość i usunięcie istniejącego stanu niepewności (pozew, k. 1-7).

W odpowiedzi na pozew z dnia 28 lipca 2016 roku (data nadania, k. 111) pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany w uzasadnieniu, odnosząc się do żądania pozwu, wskazał, iż powódka nie ma interesu prawnego w ustaleniu, że postanowienia umowy są niedozwolonymi postanowieniami umownymi, bo przysługuje jej dalej idące roszczenie, tj. o zapłatę, a ponadto w związku ze spłatą całości kapitału pierwotnie objętego ubezpieczeniem niskiego wkładu własnego nie istnieje obecnie stan niepewności, który uzasadniałby ustalenie niedozwolonego charakteru § 3 ust. 3 umowy. Podobnie, brak interesu prawnego w ustaleniu niedozwolonego charakteru § 11 pkt 4 ww. umowy z uwagi na zawarty przez strony aneks do umowy, w którym powódka może dokonywać spłat bezpośrednio w walucie kredytu. Z kolei wątpliwości dotyczące abuzywności kwestionowanego postanowienia umowy zostały rozwiązane nowelizacją prawa bankowego z dnia 29 lipca 2011 r. Pozwany wskazał, że czynnością poprzedzającą zawarcie umowy kredytu było złożenie przez powódkę wniosku o udzielenie kredytu. Powódka zwróciła się o udzielenie kredytu w wysokości 256.000 złotych waloryzowanego kursem CHF. Zgodnie z wnioskiem kredyt miał być przeznaczony na zakup na rynku wtórnym lokalu mieszkalnego. Powódka złożyła również oświadczenie o wyrażeniu zgody na udostępnienie przez (...) Bank S.A. – (...) S.A. i (...) S.A. informacji zawartych we wniosku. W dniu 29 lipca 2008 roku pozwany bank wydał decyzję kredytową co do udzielenia kredytu w kwocie przekraczającej wartość nieruchomości nabywanej ze środków pochodzących z kredytu. Zabezpieczeniem prawnym było m.in. wymienione w § 3 ust. 3 ubezpieczenie niskiego wkładu własnego kredytu, którego istota i treść została dookreślona w zawartej następnie między stronami umowie. Powódka uiściła na rzecz pozwanego kwotę 4.328,36 zł, co zdaniem pozwanego oznacza, iż uznała je za należne.

Powódka świadomie dokonała wyboru kredytu w walucie CHF i złożyła oświadczenie, że została zapoznana z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej i że jest świadoma ryzyka kursowego i konsekwencji niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych.

Pozwany zaprzeczył, aby kursy CHF były ustalane przez Bank dowolnie, gdyż obowiązuje u niego zasada jednej tabeli kursowej dla wszystkich operacji walutowych i co więcej kursy kupna i sprzedaży CHF nie odbiegają od kursów publikowanych przez NBP. Podkreślił, że kredyt hipoteczny waloryzowany kursem waluty obcej jest niżej oprocentowany niż kredyt udzielony i spłacany bezpośrednio w złotych. Kredytobiorca uzyskuje wymierną korzyść, tj. niższe oprocentowanie kredytu, dlatego nie można mówić o naruszeniu dobrych obyczajów ani interesu powódki. Pozwany zakwestionował w całości wyliczenia powódki, na których oparła ona swe żądanie co do wysokości, jako że w sposób nieuzasadniony oparte zostały na kursie średnim NBP. Co więcej, powódka dopiero po 8 latach od podpisania umowy zakwestionowała postanowienia umowne, choć w chwili podpisania umowy nie zgłaszała co do nich jakichkolwiek zastrzeżeń. Pozwany podkreślił niezasadność powoływania się na orzeczenia Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jako że zapadły one w ramach kontroli tylko abstrakcyjnej (odpowiedź na pozew, k. 55-65v).

W dalszej części postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 15 lipca 2008 r. Z. M. złożyła w (...) S.A. (wówczas (...) Bank S.A.) wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego. Powódka wskazała w powyższym wniosku, że jest kierownikiem biura zarządu Towarzystwa (...) S.A. w G.. Wnioskowała o udzielenie kredytu na zakup lokalu mieszkalnego z rynku wtórnego, kredyt zaś opiewać miał na kwotę 256.000 złotych. Kredyt udzielony miał być w walucie CHF na 360 miesięcy z równymi ratami kapitałowo-odsetkowymi płatnymi 3 dnia każdego miesiąca. Jako prawne zabezpieczenie kredytu wskazano hipotekę na nabywanej nieruchomości, ubezpieczenie nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych oraz przelew praw z polisy, cesję praw z umowy ubezpieczenia na życie, a przejściowo ubezpieczenie kredytu. W pkt X.A. ust. 11 powódka

złożyła oświadczenie do ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, że wyraża zgodę na udostępnianie przez (...) Bank S.A. – (...) S.A. z siedzibą w W. informacji stanowiących jej dane osobowe oraz objętych tajemnicą bankową, zawartych w dokumentacji kredytowej, zebranej przez (...) Bank S.A. przed zawarciem i w trakcie trwania umowy kredytowej w celu wykonania generalnej umowy ubezpieczenia niskiego wkładu w kredytach i pożyczkach hipotecznych zawartej przez (...) S.A. (...) Bank S.A. Ponadto wnioskodawczyni złożyła oświadczenie dla kredytów i pożyczek hipotecznych, że: dokonuje wyboru oferty kredytu/pożyczki hipotecznej denominowanej w walucie obcej mając pełną świadomość tego, że niekorzystna zmiana kursu waluty spowoduje wzrost comiesięcznych rat spłaty kredytu/pożyczki hipotecznej oraz wzrost całego zadłużenia; została poinformowana przez pracownika (...) Banku S.A. o jednoczesnym ponoszeniu ryzyka zmiany stopy procentowej; jest świadoma ponoszenia obu ryzyk; została poinformowana o kosztach obsługi kredytu w wypadku niekorzystnej zmiany kursu walutowego oraz zmiany stopy procentowej.

Dowód: wniosek, k. 88-96, zaświadczenie o zatrudnieniu, k. 98; oświadczenie, k. 97.

Decyzją kredytową nr (...) z dnia 29 lipca 2008 roku Bank przyznał Z. M. kredyt, zaś w dniu 25 sierpnia 2008 roku doszło do zawarcia umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF pomiędzy Z. M. a Bankiem. Środki z kredytu przeznaczone miały być na finansowanie zakupu spółdzielczego własnościowe prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w G. (245.000 zł), refinansowanie poniesionych nakładów własnych (2.000 zł) oraz na finansowanie kosztów około kredytowych (9.000 zł). Łączna kwota udzielonego kredytu wyniosła 256.000 złotych i waloryzowana była kursem franka szwajcarskiego. Kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzowanej na koniec dnia 28 lipca 2008 r. wg kursu kupna waluty tabeli kursowej (...) Bank S.A. wynosiła 133.284,73 CHF. Kwota ta miała charakter informacyjny i nie stanowiła zobowiązania Banku. Zastrzeżono, że wartość kredytu wyrażona w walucie obcej w dniu uruchomienia kredytu, może być różna od podanej w tym punkcie (§ 1 pkt 3A). Okres kredytowania określony został na 360 miesięcy, to jest od dnia 25 sierpnia 2008 roku do dnia 03 września 2038 roku. Spłata rat miała następować w równych ratach kapitałowo – odsetkowych i następować do 3 dnia każdego miesiąca. Kredyt zabezpieczony został m.in. przez ubezpieczenie „niskiego wkładu własnego” kredytu w (...) S.A. na 36-miesięczny okres ubezpieczenia. Jeżeli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia nie nastąpiłaby całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem, ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, ubezpieczenie podlegało automatycznej kontynuacji, przy czym łączny okres ubezpieczenia nie mógł przekroczyć 108 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nastąpiła wypłata kredytu. Kredytobiorca upoważnił Bank do pobierania środków tytułem zwrotu kosztów ubezpieczenia w wysokości 3,50% kwoty kredytu objętej ubezpieczeniem, tj. 2.044 zł oraz zwrotu kosztów z tytułu kontynuacji przedmiotowego ubezpieczenia z rachunku wskazanego w umowie bez odrębnej dyspozycji. W § 7 umowy wskazano, że (...) udziela kredytu waloryzowanego kursem kupna waluty CHF wg tabeli CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia i godziny uruchomienia kredytu. § 11 ust. 4 przewidywał, iż raty kapitałowo-odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14.50. W § 29 kredytobiorca oświadczył, że: został dokładnie zapoznany z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym w zakresie zasad dotyczących spłaty kredytu i w pełni je akceptuje; kredytobiorca jest świadomy, że z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe, a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych mogą mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi kredytu; został dokładnie zapoznany z kryteriami zmiany stóp procentowych kredytów obowiązujących w (...) oraz zasadami modyfikacji oprocentowania kredytu i w pełni je akceptuje.

Dowód: decyzja kredytowa, k. 85-87, umowa o kredyt, k. 11-20.

W dniu 08 maja 2014 r. strony umowy nr (...) zawarły aneks do tejże umowy, w którym Bank zapewnił kredytobiorcy możliwość dokonania zmiany waluty spłaty kredytu ze złotych polskich na walutę waloryzacji oraz z waluty waloryzacji na złote polskie w okresie obowiązywania umowy (§ 1 ust. 1). Dyspozycja zmiany waluty spłaty może dotyczyć jedynie rat wymagalnych po dniu zawarcia aneksu (ust. 3). Za zmianę waluty Bank nie pobiera opłat (ust. 5).

Dowód: aneks do umowy, k. 21-24

Zgodnie z Regulaminem udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...), który stanowił integralną część umowy kredytu, (...) udziela kredytów/pożyczek hipotecznych złotych waloryzowanych kursem m.in. USD/EURO/CHF według tabeli kursowej(...). Prawne zabezpieczenie udzielonego kredytu/pożyczki hipotecznej na okres przejściowy może stanowić jedna/kilka z wymienionych form zabezpieczenia: 1) hipoteka na innej nieruchomości Kredytobiorcy lub osoby trzeciej albo ograniczonym prawie rzeczowym przysługującym Kredytobiorcy lub osobie trzeciej z przelewem na rzecz Banku praw z umowy ubezpieczenia tej nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych, 2) ubezpieczenie spłaty kredytu w towarzystwie ubezpieczeniowym zaakceptowanym przez (...), 3) inne zabezpieczenia zaakceptowane przez Bank (§ 18 ust. 4). W § 19 ust. 1 Regulaminu wskazano, że zwolnienie prawnych zabezpieczeń ustanowionych na okres przejściowy następuje po ustanowieniu przez Kredytobiorcę zabezpieczenia docelowego. W Regulaminie brak definicji UNWW, niskiego wkładu własnego, zdarzenia ubezpieczeniowego, ubezpieczonego i ubezpieczającego oraz uposażonego z umowy ubezpieczenia niskiego wkładu własnego.

Dowód: Regulamin, k. 103-110, umowa o kredyt, k. 11-20

Z. M. wybrała ofertę (...) z polecenia przedstawiciela firmy (...), który przekonał ją, że kredyt we frankach szwajcarskich jest bezpieczniejszy i stabilniejszy. Nie dysponowała wkładem własnym. Informacje o zabezpieczeniu kredytu były zapisane we wniosku kredytowym, który wypełniał w części pracownik E.. W dacie zawierania umowy kredytu pracowała jako kierownik biura zarządu w firmie (...) i zajmowała się administracją. Nie miała do czynienia z kredytami. W banku przedstawiono jej do podpisu umowę, która była ona negocjowalna. Otrzymała wcześniej wzór umowy. Nie rozumiała zapisów umowy dotyczących tego, jak wyliczane są poszczególne raty ubezpieczenia niskiego wkładu, z jakim towarzystwem ubezpieczeniowym zawarta jest umowa ubezpieczenia, ani jaka będzie wysokość kredytu we frankach. Nie miała możliwości negocjowania zapisów umowy, w tym dotyczących UNWW. Pierwsza kwota ubezpieczenia niskiego wkładu nie była przez nią kwestionowana. Była wyliczona już podczas wnioskowania o kredyt.

Dowód: zeznania powódki złożone na rozprawie w dniu 29 listopada 2016 roku, k. 136-138.

Bank do dnia wytoczenia powództwa pobrał od kredytobiorcy łącznie kwotę 4.328,36 zł tytułem składek na ubezpieczenie niskiego wkładu własnego – kwotę 2.044 zł w dniu 25 sierpnia 2008 roku, a następnie w dniu 31 października 2011 roku kwotę 2.284,36 zł.

Dowód: okoliczność bezsporna; dyspozycja uruchomienia kredytu hipotecznego, k. 25; zestawienie operacji za okres 29.10.2011-31.10.2011, k. 26.

Pismem z dnia 21 kwietnia 2016 r. (doręczonym dnia 29 kwietnia 2016 r.) pełnomocnik Z. M. wystosował do (...) pismo, w którym wskazał na nienależnie pobrane przez Bank kwoty w łącznej wysokości 6.458,64 zł w związku z niedozwolonymi klauzulami umownymi zawartymi w łączącej strony umowie kredytowej i wezwał do ustosunkowania się do żądania zwrotu tej kwoty wraz z należnymi odsetkami w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma.

Dowód: pismo z dnia 21 kwietnia 2016 r. wraz z zpo, k. 27-30

W Rejestrze klauzul niedozwolonych, prowadzonym przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod pozycją nr 6068, wpisana została klauzula o następującej treści: „Jeżeli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, ubezpieczenie podlega automatycznej kontynuacji, przy czym łączny okres ubezpieczenia nie może przekroczyć 108 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nastąpiła wypłata Kredytu. Kredytobiorca upoważnia (...) do pobrania środków tytułem zwrotu kosztów ubezpieczenia w wysokości 3,50% różnicy pomiędzy wymaganym wkładem własnym Kredytobiorcy, a wkładem wniesionym faktycznie, tj. [...] oraz zwrotu kosztów z tytułu kontynuacji przedmiotowego ubezpieczenia z rachunku wskazanego w par. 6 bez odrębnej dyspozycji" - na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 24 sierpnia 2012 r.

W Rejestrze klauzul niedozwolonych, prowadzonym przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod pozycją nr 5734, wpisana została klauzula o następującej treści: „Raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50” - na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 grudnia 2010 r., sygn. akt XVII AmC 1531/09.

Dowód: okoliczności powszechnie znane.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie powołanych dowodów z dokumentów załączonych do akt sprawy, których prawdziwość i autentyczność nie budzi wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony procesu. Uzupełniająco Sąd posiłkował się wiarygodnymi zeznaniami powódki złożonymi na rozprawie, uznając je za spójne, logiczne i zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Już w tym miejscu wskazać należy, że co do zasady instytucja ubezpieczenia niskiego wkładu własnego zyskuje aprobatę Sądu, co nie zmienia faktu, że postanowienia umowne w tym zakresie każdorazowo winny podlegać analizie z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy, w tym m.in. sposobu sformułowania tego rodzaju postanowień umownych, przedstawienia instytucji kredytobiorcom, wpływu konsumentów na zakres i treść tego rodzaju zabezpieczenia, jak też innych czynników, o których będzie mowa poniżej.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powódka Z. M. wywodziła swoje roszczenia o zapłatę z faktu, że pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. niezasadnie obciążył ją obowiązkiem zapłaty i w konsekwencji pobrał z jej konta kwotę 4.328,36 zł tytułem składek na „ubezpieczenie niskiego wkładu własnego” kredytu hipotecznego udzielonego powódce na podstawie umowy z dnia 25 sierpnia 2008 roku, kwotę 4.732,61 zł, na którą składa się kwota 1.344,30 zł tytułem nadpłat stosowanego przez pozwanego spreadu walutowego oraz kwota 3.388,31 zł tytułem nadpłat rat kredytu wynikających z przyjętego przez pozwanego kursu CHF w stosunku do kursu średniego NBP, stosowanego na podstawie przedmiotowej umowy. Ponadto, powódka żądała ustalenia, że postanowienia zawarte w § 3 pkt 3 oraz § 11 pkt 4 umowy z dnia 25 sierpnia 2008 r. nie wiążą powódki jako niedozwolone postanowienia umowne, a także ustalenia, że raty kapitałowo-odsetkowe, o jakich mowa w § 11 pkt 4 ww. umowy spłacane będą przez powódkę w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu średniego ogłaszanego przez Prezesa NBP na dzień spłaty, ustalenia, że każda kolejna rata kredytu, poczynając od pierwszego dnia miesiąca po miesiącu złożenia pozwu, będzie pomniejszona przez pozwanego o równowartość kwoty 8,29 CHF przeliczonej na walutę polski złoty wg kursu średniego NBP z dnia spłaty kredytu.

Wobec powyższego powódka zakwestionowała postanowienia § 3 ust. 3 oraz § 11 pkt 4 łączącej strony umowy kredytowej, podnosząc, że stanowią one klauzule niedozwolone, a zatem pozwany nie miał podstaw do pobrania składek na poczet UNWW z rachunku powódki oraz pobrania kwot wynikających z przyjętego przez pozwanego kursu CHF z tabeli kursowej Banku, obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14.50, tj. stosownie do zakwestionowanego § 11 pkt 4.

Kwestią sporną w niniejszym postępowaniu było to, czy wskazane kwoty, zostały naliczone i pobrane przez pozwanego zasadnie, a zatem czy powódka w ogóle była zobowiązana do ich uiszczenia.

Pozwany Bank podnosił liczne argumenty dotyczące charakteru prawnego oraz dopuszczalności i prawidłowości zapisów stosowanych przez niego wzorców umownych, dążąc w ten sposób do wykazania, że kwoty pieniężne z tytułu kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu oraz wynikające z przyjętego przez pozwanego kursu CHF zostały przez niego pobrane zasadnie, a tym samym powódce nie należy się zwrot kwoty wskazanej w pozwie.

Punktem wyjścia do rozważań jest więc analiza zakwestionowanych postanowień § 3 ust. 3 i § 11 pkt 4 umowy kredytowej w kontekście przesłanek, o jakich mowa w przepisie art. 385¹ § 1 k.c., który stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia

umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W § 3 ustawodawca precyzuje, iż niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4).

Zagadnienie prawne dotyczące ubezpieczenia niskiego wkładu własnego kredytu stanowiło przedmiot rozważań Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W., który wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2012 roku sygn. akt XVII AmC 2600/11, uznał za niedozwolone postanowienie umowne stosowane przez (...) we wzorcu umownym o następującej treści: „jeśli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, ubezpieczenie podlega automatycznej kontynuacji, przy czym łączny okres ubezpieczenia nie może przekroczyć 108 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nastąpiła wypłata kredytu. Kredytobiorca upoważnia bank do pobrania środków tytułem zwrotu kosztów ubezpieczenia w wysokości 3,5% kwoty różnicy pomiędzy wymaganym wkładem własnym kredytobiorcy, a wkładem wniesionym faktycznie, tj. (...) oraz zwrotu kosztów z tytułu kontynuacji przedmiotowego ubezpieczenia z rachunku wskazanego w § 6 bez odrębnej dyspozycji”. Natomiast wyrokiem z dnia 27 grudnia 2010 r., sygn. akt XVII AmC 1531/09, Sąd, uznał za niedozwolone postanowienie umowne stosowane przez (...) we wzorcu umownym o następującej treści: „Raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50”

Przedmiotowe zapisy, uznane przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za klauzule abuzywne, są niemalże zbieżne treściowo z postanowieniami § 3 ust. 3 i § 11 pkt 4 zawartej z powódką umowy kredytowej.

Odnosząc się do kwestii rozszerzonej prawomocności wyroków Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, należy stwierdzić, że ocena czy konkretny zapis umowy stanowił klauzulę abuzywną, czy też nie, jest dopuszczalna również podczas rozpoznawania każdej sprawy cywilnej dotyczącej konkretnego stosunku obligacyjnego, czyli w toku tzw. kontroli *in concreto*, nie zaś wyłącznie w trakcie tzw. kontroli *in abstracto* dokonywanej przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w postępowaniu odrębnym w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone (art. 479³⁶-479⁴⁵ k.p.c.).

Podkreślić w tym miejscu należy, że wskazane przepisy art. 479⁴³ oraz art. 479³⁶ k.p.c. co prawda zostały uchylone z dniem 17 kwietnia 2016 r., jednak na mocy art. 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.1634) w odniesieniu do postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., stosuje się przepisy m.in. kodeksu postępowania cywilnego, w brzmieniu dotychczasowym, nie dłużej jednak niż przez 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Celem kontroli abstrakcyjnej jest ochrona interesu publicznego w postaci zbiorowego interesu konsumentów, przy czym pośrednio może dojść do realizacji indywidualnego interesu konsumenta, który wystąpił z powództwem. Prawomocne wyroki Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru, wywołują skutki wobec osób trzecich, a więc charakteryzują się tzw. rozszerzoną prawomocnością (art. 479⁴³ k.p.c.). Kontrola *in abstracto* polega na analizowaniu treści postanowień wzorca umowy w oderwaniu od konkretnego stosunku umownego i jest dokonywana niezależnie od tego, czy między stronami doszło do zawarcia umowy z wykorzystaniem tego wzorca, zaś jej następstwem jest wyłącznie stwierdzenie bezskuteczności konkretnego postanowienia umowy na podstawie art. 385¹ § 1 k.c., wskutek czego postanowienie takie zostaje wyeliminowane z obrotu.

Natomiast kontrola incydentalna wzorca umowy jest dokonywana przez sąd w celu udzielenia ochrony indywidualnemu interesowi konsumenta, zaś wyrok wydany przez sąd wiąże tylko strony danego postępowania. Podkreślenia wymagało, że w każdym postępowaniu sądowym, w którym strona powołuje się na fakt inkorporowania

do treści umowy niedozwolonych postanowień umownych, w rozumieniu przepisu art. 385¹ § 1 k.c., sąd jest w pełni uprawniony do badania treści postanowień konkretnej umowy, a w sytuacji, gdy przy jej zawieraniu posłużono się wzorcem umowy, badanie to obejmować powinno również postanowienia tego wzorca.

Powoływane wyżej orzeczenia Sądu Okręgowego zapadłe w sprawie o sygn. akt XVII AmC 2600/11 oraz XVII AmC 1531/09 posiadają przymiot rozszerzonej prawomocności, skutkującej zakazem stosowania postanowień uznanych za klauzule niedozwolone, nie tylko w odniesieniu do podmiotu, wobec którego zostały wydane, lecz także w odniesieniu do wszystkich przedsiębiorców stosujących tożsame wzorce umów w obrocie z konsumentami. Incydentalna kontrola spornych postanowień § 3 ust. 3 i § 11 pkt 4 umowy prowadzi do konkluzji, że zapisy te stanowią niedozwolone klauzule umowne w rozumieniu art. 385¹ k.c., zwłaszcza, że dodatkowo dotyczy tego samego podmiotu.

W zakresie kwestionowanego postanowienia § 3 ust. 3 umowy należy w całej rozciągłości podzielić argumenty przytoczone przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w uzasadnieniu wyroku zapadłego w sprawie sygn. akt XVII AmC 2600/11, jak również Sądu Apelacyjnego w sprawie VI ACa 1521/12, iż kwestionowane postanowienie nie zawiera dostatecznych informacji pozwalających uzyskać konsumentowi wiedzę, co do tego – jak faktycznie kształtują się koszty ubezpieczenia, które w ostatecznym wyniku musi ponieść kredytobiorca oraz – jak długo będzie on obowiązany refundować je pozwanemu jeżeli w ciągu 36 miesięcy nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem. Brak było w badanym wzorcu umowy definicji wkładu wymaganego oraz określenia zdarzeń pozwalających ustalić moment zakończenia umowy ubezpieczenia przed upływem maksymalnego okresu łącznego ubezpieczenia (108 miesięcy). Definicji w/w pojęć próżno poszukiwać również w Regulaminie udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...) hipotecznych, stanowiącego załącznik do umowy. Przy ocenie możliwości zbadania realnego kosztu ubezpieczenia obciążającego kredytobiorcę z mocy kwestionowanych postanowień umownych nie można tracić z pola widzenia okoliczności, iż przedmiotowy kredyt hipoteczny jest waloryzowany w walucie obcej (frank szwajcarski CHF). Umowa stanowi, że każdorazowa wpłata z tytułu raty kredytu jest częściowo zaliczana na poczet należności odsetkowych, a w pozostałym zakresie na poczet kapitału. Oznacza to, że raty regulowane w walucie obcej – CHF wpływają na stopniowe zmniejszanie się zobowiązania nominalnego kredytobiorcy wyrażonego w tejże walucie. Nie można jednak wykluczyć, że po przeliczeniu zobowiązania wyrażonego w walucie obcej na walutę polską, wysokość kredytu pozostałego do spłaty po pewnym czasie obowiązywania umowy, może być wyższa od pierwotnie zaciągniętego, co ma związek z niedawno notowanymi gwałtownymi wahaniami kursu franka szwajcarskiego. Gdyby zatem przyjąć, że wartość „wkładu wymaganego” stanowi konkretną sumę wyrażoną w walucie polskiej, to wobec znacznego wzrostu wartości szwajcarskiej waluty względem waluty polskiej, nie można wykluczyć, że wkład ten nie zostanie spłacony po upływie 36 miesięcy o jakich mowa, ani nawet maksymalnie przewidzianych umową (...) miesięcy. Brak zatem tak podstawowego elementu, wpływającego na ostateczny kształt zobowiązania powódki, jak określenie waluty w jakiej należy szacować „wkład wymagany” skutecznie wyłącza możliwość oszacowania realnego obciążenia kredytobiorcy kosztami ubezpieczenia niskiego wkładu. Nie jest przy tym wykluczone, że istotne postanowienia umowne odnoszące się do kwestii wymaganego wkładu znajdują się w umowie zawartej przez Bank z ubezpieczycielem, nie mniej jednak powódka nie jest stroną tej umowy i nie została zapoznana z jej treścią.

W tych okolicznościach kredytobiorca nie jest w stanie skontrolować prawidłowości podejmowanych przez Bank czynności związanych z zawieraniem umowy ubezpieczenia z podmiotem trzecim, tj. ubezpieczycielem, na dalsze okresy.

Z kolei odnośnie zakwestionowanego § 11 pkt 4 umowy Sąd podziela stanowisko Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zaprezentowane w uzasadnieniu wyroku zapadłego w sprawie sygn. akt XVII AmC 1531/09, że z analizowanego postanowienia wynika, że rata kredytu spłacana jest przez klienta w złotych polskich w wysokości wynikającej z przeliczenia należnej kwoty wyrażonej we frankach szwajcarskich na PLN według kursu sprzedaży CHF zamieszczonego w tabeli kursowej Banku obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50, a to oznacza, że Bank przyznał sobie w ten sposób prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem CHF poprzez wyznaczanie w tabelach kursowych kursu sprzedaży franka szwajcarskiego oraz wartości spreadu

walutowego (rozumianego jako różnica pomiędzy kursem sprzedaży a kursem zakupu waluty obcej). Nie ma przy tym znaczenia w ocenie Sądu, iż okoliczność, że tabele kursów walut nie są przez pozwanego sporządzane specjalnie na potrzeby waloryzacji świadczeń kredytobiorców, ale mają generalny charakter i odnoszą się do całej działalności pozwanego. Istotne jest bowiem to, że waloryzacja rat kredytów udzielanych na podstawie umowy o kredyt hipoteczny odbywa się w oparciu o tabele kursowe sporządzane przez pozwanego. O abuzywności kwestionowanego w pozwie postanowienia decyduje fakt, że uprawnienie pozwanego do określania wysokości kursu sprzedaży CHF nie doznaje żadnych formalnie uregulowanych ograniczeń. Wzorzec umowy o kredyt hipoteczny nie precyzuje bowiem sposobu ustalania kursu wymiany walut wskazanego w tabeli kursów banku. W szczególności postanowienia przedmiotowej umowy nie przewidują wymogu, aby wysokość kursu ustalanego przez Bank pozostawała w określonej relacji do aktualnego kursu CHF ukształtowanego przez rynek walutowy lub na przykład kursu średniego publikowanego przez Narodowy Bank Polski. Oznacza to, że Bankowi pozostawiona została dowolność w zakresie wyboru kryteriów ustalania kursu CHF w swoich tabelach kursowych, a przez to kształtowania wysokości zobowiązań klientów, których kredyty waloryzowane są kursem CHF. W ocenie Sądu dobre obyczaje wymagają, aby kryteria ustalania spreadu przez banki były w każdym wypadku jasno sprecyzowane w umowie z klientem. W analizowanym wzorcu umownym nie określono sposobu ustalania kursu sprzedaży CHF, zaś, sam fakt, że doprecyzowany został moment waloryzacji (godzina 14.50 w dniu spłaty raty) nie stanowi wystarczającego zabezpieczenia interesów klientów Banku.

Zauważyć też należy, że kwestionowane w pozwie postanowienie umowne daje Bankowi możliwość uzyskania korzyści finansowych stanowiących dla kredytobiorcy dodatkowe koszty kredytu, których oszacowanie nie jest możliwe. Wynika to m.in. z tego, że czynniki obiektywne, a zatem takie, które konsument ma możliwość sprawdzić, jak np. wysokość rynkowych kursów wymiany CHF, tylko częściowo wpływają na ostateczny koszt kredytu ponoszony przez konsumenta. Kurs sprzedaży waluty obcej określony w tabeli kursowej pozwanego zawiera bowiem marżę kupna lub sprzedaży, która to wartość jest zależna wyłącznie od woli pozwanego. W ocenie Sądu, taka regulacja stanowi o naruszeniu przez Bank dobrych obyczajów, które nakazują, aby ponoszone przez konsumenta koszty związane z zawarciem umowy były możliwe do przewidzenia.

W ocenie Sądu z powyższego wynika, że treść kwestionowanego w pozwie postanowienia umożliwia pozwanemu jednostronne kształtowanie sytuacji powódki - konsumenta w zakresie wysokości jego zobowiązań wobec Banku, przez co zakłócona zostaje równowaga pomiędzy stronami umowy. W konsekwencji, należało uznać, że analizowana klauzula umowna jest sprzeczna z dobrymi obyczajami oraz w sposób rażąco narusza interesy konsumentów.

W świetle treści cytowanego na wstępie przepisu art. 385¹ § 1 k.c. uznanie konkretnej klauzuli umownej za postanowienie niedozwolone wymaga ustalenia kumulatywnego wystąpienia wszystkich wymienionych w nim przesłanek, tj. kontrolowane postanowienie umowy zawartej z konsumentem: - nie było postanowieniem uzgodnionym z nim indywidualnie; - nie było postanowieniem w sposób jednoznaczny określającym główne świadczenia stron; - kształtowało prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Kodeks cywilny w treści przepisu art. 22¹ określa konsumenta jako osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

W przedmiotowej sprawie, kredyt miał być przeznaczony na finansowanie zakupu spółdzielczego własnościowe prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w G. (245.000 zł), refinansowanie poniesionych nakładów własnych (2.000 zł) oraz na finansowanie kosztów około kredytowych (9.000 zł). Łączna kwota udzielonego kredytu wyniosła 256.000 złotych i waloryzowana była kursem franka szwajcarskiego, a więc umowa zawarta między stronami nie była związana z działalnością zawodową ani gospodarczą powódki. W relacjach z pozwanym Z. M. jest więc konsumentem w rozumieniu przepisu art. 22¹ k.c.

Odnośnie drugiej z powołanych przesłanek należy stwierdzić, w ocenie Sądu, że kwestionowany zapisy zawarte w § 3 ust. 3 oraz § 11 pkt 4 umowy, odnosiły się do świadczeń niebędących świadczeniem głównym, a nadto świadczenia którego dotyczyły nie zostało w jego treści określone w sposób jednoznaczny. Za nietrafną uznać należało

argumentację strony pozwanej, zgodnie z którą wszystkie informacje dotyczące przede wszystkim ubezpieczenia niskiego wkładu, w tym także donoszące się do kwestii przedłużania umowy ubezpieczenia na kolejne okresy oraz dotyczące zasad obliczania i pobierania składek na ubezpieczenie w przypadku takiego przedłużenia ochrony ubezpieczeniowej, były zawarte w dokumentach dostępnych dla strony powodowej, tj. przede wszystkim umowie i regulaminie. Pozwany zaprzeczył, jakoby powódka nie została poinformowana o zasadach pobierania składek na ubezpieczenie niskiego wkładu oraz o zasadach ich obliczania. Według twierdzeń pozwanego, wszystkie niezbędne informacje dotyczące ubezpieczenia niskiego wkładu były zawarte w umowie kredytowej oraz Regulaminie. Podobnie nie zasługiwała na uwzględnienie argumentacja pozwanego dotycząca § 11 pkt 4 umowy, to jest, że powódka świadomie dokonała wyboru kredytu w walucie CHF, o czym świadczy fakt, że złożyła oświadczenie, iż została zapoznana z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej i że jest świadoma ryzyka kursowego i konsekwencji niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych. Wobec wyżej przytoczonych argumentów nie znajdują także uzasadnienia twierdzenia pozwanego o tym, iż obowiązuje u niego zasada jednej tabeli kursowej dla wszystkich operacji walutowych i co więcej kursy kupna i sprzedaży CHF nie odbiegają od kursów publikowanych przez NBP.

Argumenty wysuwane przez stronę pozwaną w istocie rzeczy potwierdzają wniosek wysnuty przez Sąd, że warunki umowy kredytowej nie były indywidualnie uzgadnianie z powódką, nie wyłączając postanowień § 3 ust. 3 oraz § 11 pkt 4. Odnośnie § 3 ust. 3 umowy to podkreślić trzeba, że mimo tego, iż powódka świadomie wybrała wariant bez wnoszenia wkładu własnego w umowie kredytu w pełnej wymaganej wysokości i miała pełną świadomość, że wiąże się to z koniecznością zawarcia umowy ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, to treść tego postanowienia nie była negocjowana, powódka nie miała wpływu na jego brzmienie. Co więcej nie wiedziała i nie została poinformowana o istocie tego postanowienia umownego. Podkreślić należy, że we wniosku kredytowym brak jest wskazania tego ubezpieczenia jako zabezpieczenia kredytu. Ubezpieczenie niskiego wkładu pojawia się jako zapis dopiero w decyzji kredytowej i następnie w samej umowie kredytu, tj. dokumentach w całości przygotowanych i zredagowanych przez pozwanego Banku.

Kwestionowane postanowienie umowy kredytowej zawarte w § 3 ust. 3, pomimo tego, że zawierało w swej treści tak istotne postanowienie, jakim było powstanie dodatkowego stosunku prawnego (pomiędzy pozwanym Bankiem jako ubezpieczonym i powodem jako ubezpieczającym a ubezpieczycielem), którego ciężar w postaci obowiązku uiszczenia składki, a także ryzyko wystąpienia przez ubezpieczyciela z roszczeniem zwrotnym w stosunku do kredytobiorcy, spoczywał zasadniczo wyłącznie na stronie powodowej, nie odnosi się do treści stosunku ubezpieczenia zaś umowa pomiędzy pozwanym a ubezpieczycielem nie została przedstawiona powódce do chwili obecnej. Ze wskazanych przez pozwanego dokumentów nie wynikało przy tym, jaki był rzeczywisty zakres ochrony ubezpieczeniowej, jakie wypadki były objęte tą ochroną, ani też jakie były ewentualne wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela. Wskazać ponadto należy, że zakwestionowane postanowienie umowne nie dawało konsumentowi żadnych uprawnień w zakresie oceny zasadności kontynuowania umowy ubezpieczenia po upływie pierwszych 36 miesięcy okresu kredytowania, bowiem brak było w jego treści jakiegokolwiek zapisu wskazującego, na jaki okres umowa ubezpieczenia niskiego wkładu zostanie, po upływie 36 miesięcy, automatycznie przedłużona. W zapisie tym przewidziano jedynie maksymalny okres trwania ubezpieczenia, który został określony na 108 miesięcy, a w ramach tego limitu pozwany mógł faktycznie dowolnie przedłużać ochronę ubezpieczeniową, zaś konsument nie miał na takie decyzje żadnego wpływu. Przedmiotowe postanowienie nie zawierało zatem dostatecznie jasnych i precyzyjnych informacji, pozwalających kredytobiorcy na uzyskanie szczegółowej wiedzy, co do tego, jak faktycznie będą kształtowały się koszty ubezpieczenia oraz jak długo będzie on zobowiązany do refundowania ich pozwanemu, jeżeli w ciągu 36 miesięcy od dnia podpisania umowy kredytowej nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem. Zatem kredytobiorca nie był w stanie kontrolować prawidłowości podejmowanych przez bank czynności związanych z zawieraniem umowy ubezpieczenia z podmiotem trzecim na dalsze okresy, pomimo tego, że to właśnie kredytobiorca ponosił koszty z tego tytułu.

Podobnie w zakresie § 11 pkt 4 zaznaczyć należało, że pozwany zastrzegł sobie pełną dowolność w zakresie wyboru kryteriów ustalania kursu CHF w swoich tabelach kursowych, a przez to kształtowanie wysokości zobowiązań

klientów, których kredyty waloryzowane są kursem CHF. Postanowienia przedmiotowej umowy nie przewidują wymogu, aby wysokość kursu ustalanego przez pozwanego pozostawała w określonej relacji do aktualnego kursu CHF ukształtowanego przez rynek walutowy .

W świetle powyższego stwierdzić należało, że treść § 3 ust. 3 oraz § 11 pkt 4 umowy kredytowej zawierały postanowienia kształtujące prawa, a przede wszystkim obowiązki powódki w sposób niejednoznaczny.

W dalszej kolejności odnieść się należało do twierdzeń strony pozwanej, że powódka samodzielnie dokonała wyboru jako zabezpieczenia spłaty kredytu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego poprzez zaznaczenie odpowiedniego pola w umowie oraz że świadomie dokonała wyboru kredytu w walucie CHF, co świadczyło o tym, że miała możliwość ukształtowania treści zapisu umowy kredytowej.

Przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, odnosi się do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Dokonanie oceny, czy dane postanowienie umowne było indywidualnie uzgodnione przez strony umowy wymagało zatem zbadania procedur obowiązujących w pozwanym banku i dotyczących procesu udzielania kredytów hipotecznych oraz przebiegu tego procesu w toku zawierania umowy kredytowej. Podkreślić należało, że ciężar udowodnienia indywidualnych uzgodnień spoczywa na tym, kto się na nie powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.). W niniejszej sprawie będzie to pozwany, gdyż wykazanie faktu indywidualnego uzgodnienia postanowień uchyla możliwość ich kontroli na podstawie przepisów art. 385¹ – art. 385³ k.c. Wskazać w tym miejscu należało, że użyte w treści przepisu art. 385¹ § 3 k.c. sformułowanie „rzeczywisty wpływ” konsumenta na treść postanowienia oznacza, że za nieuzgodnione indywidualnie trzeba uznać postanowienie, które konsument wybrał spośród kilku zaproponowanych przez przedsiębiorcę, a zatem takie, które nie były przedmiotem pertraktacji między stronami, czyli tzw. klauzule narzucone. Przeciwna kwalifikacja prowadziłaby do sytuacji, w której drogą takich alternatyw przedsiębiorca mógłby praktycznie pozbawić konsumenta ochrony przewidzianej w treści przepisów art. 385¹ – art. 385³ k.c. Stąd też „rzeczywisty wpływ” konsumenta na treść postanowienia nie ma miejsca, jeżeli jest ograniczony przez jego kontrahenta w ten sposób, że konsument dokonuje wyłącznie wyboru spośród alternatywnych klauzul sformułowanych przez przedsiębiorcę (por. w tym zakresie M. Bednarek, System prawa prywatnego, Tom 5, str. 762-763). Ponadto, w ocenie Sądu, okoliczność że konsument znał treść danego postanowienia i rozumiał je, nie przesądza jeszcze o tym, że zostało ono indywidualnie uzgodnione. Konieczne byłoby wykazanie, że konsument miał realny wpływ na konstrukcję niedozwolonego (abuzywnego) postanowienia wzorca umownego. Przyjęcie natomiast takiego wpływu byłoby możliwe wówczas, gdyby konkretny zapis był z konsumentem negocjowany.

Sąd miał na uwadze, że podstawę zawarcia umowy kredytowej stanowiło wypełnienie i złożenie wniosku kredytowego sporządzonego na formularzu udostępnianym przez stronę pozwaną, w treści którego brak było informacji o UNWW. Przy wniosku kredytowym powódka podpisała jedynie oświadczenie o wyrażeniu zgody na udostępnienie swoich danych osobowych w celu wykonania Generalnej Umowy Ubezpieczenia niskiego wkładu, którego jednak nie można w żaden sposób traktować jako zapoznania się powódki z istotą ubezpieczenia niskiego wkładu. Po wydaniu przez Bank decyzji kredytowej powódka udała się do Banku w celu zawarcia umowy kredytowej. Przy zawieraniu umowy kredytu nie zostały jej udzielone informacje dotyczące szczegółowych warunków tego ubezpieczenia, w tym w szczególności dotyczące warunków przedłużenia przewidzianej w nim ochrony ubezpieczeniowej, ani też możliwości innego sposobu zabezpieczenia kredytu. Przedłożona powódce do podpisu umowa stanowiła wzorzec umowny stosowany przez stronę pozwaną, który nie podlegał negocjacji, ani zmianom. Zabezpieczenie w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu własnego w zaproponowanej przez pozwanego Bank konstrukcji było zatem narzucone przez stronę pozwaną bez zgody powódki w tym zakresie. Podobnie należy ocenić procedurę wyrażenia przez powódkę zgody na zapisy § 11 pkt 4 umowy. Podobnie jak zapis § 3 ust. 3, znalazł się on w umowie kredytowej wyłącznie z inicjatywy pozwanego. Powódka nie miała jakiegokolwiek wpływu na jego treść, zwłaszcza, że – co pozwany podkreślał w toku postępowania – podobna regulacja obowiązywała także w odniesieniu do pozostałych produktów bankowych pozwanego.

W świetle powyższego, w ocenie Sądu, uznać należało, że zakwestionowane postanowienia umowne, nie zostały z powodką uzgodnione indywidualnie. Decyzja powódki w tym zakresie ograniczała się wyłącznie do wyrażenia zgody lub jej braku na warunki umowy kredytowej zaproponowane i ustalone jednostronnie przez pozwanego.

W dalszej kolejności Sąd zważył, że słusznie również podnosiła strona powodowa, iż kwestionowane postanowienia umowy kredytowej skutkowały rażącym naruszeniem interesów konsumenta, bowiem kształtowały jego prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami.

Zgodnie z treścią przepisu art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go wyłącznie, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (tzw. niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to jednak postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Przez „rażące naruszenie interesów konsumenta” należy rozumieć nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku zobowiązaniowym (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04). Natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom, w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego oznacza tworzenie przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron stosunku umownego. Przy czym w stosunkach z konsumentami szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerowość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Tym wartościom bowiem powinny odpowiadać zachowania stron stosunku zobowiązaniowego. Postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z ww. wartościami, kwalifikować należy zawsze jako sprzeczne z dobrymi obyczajami w rozumieniu przepisu art. 385¹ § 1 k.c. W szczególności dotyczy to wszelkich postanowień, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami umowy. Zatem, co do zasady, za sprzeczne z dobrymi obyczajami uznaje się reguły postępowania sprzeczne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Jednakże za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać także działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, a więc działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające od przyjętych standardów postępowania (tak też trafnie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w wyroku z dnia 29 kwietnia 2011 roku, XVII AmC 1327/09). Sąd jest zatem obowiązany do zbadania i oceny, czy konkretne klauzule umowne przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04 oraz Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 18 czerwca 2013 roku, VI ACa 1698/12). W ocenie Sądu zakwestionowane przez stronę powodową postanowienia umowne spełniały obie z ww. przesłanek.

W niniejszej sprawie już samo nieprzedstawienie powódce treści umowy ubezpieczenia uznać należało za dokonane z naruszeniem dobrych obyczajów. Nieudzielenie stronie powodowej informacji o treści stosunku ubezpieczenia, a w szczególności pozbawienie jej możliwości zapoznania się z ogólnymi warunkami ubezpieczenia niskiego wkładu własnego celem uzyskania wiedzy o tym, jaki jest rzeczywisty zakres ochrony ubezpieczeniowej, jakie wypadki są objęte tą ochroną oraz jakie są ewentualne wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela, nie usprawiedliwiał fakt, że powódka nie jest stroną umowy ubezpieczenia. Zważyć bowiem należało, że zgodnie z kwestionowanym postanowieniem umowy to powódka ma pokryć koszty ubezpieczenia, co więcej, mogła również stać się dłużnikiem ubezpieczyciela z racji wypłaconego pozwanemu odszkodowania. Wskazać należało, że powódka w istocie dysponowała jedynie oświadczeniem pozwanego odnośnie obowiązku pokrycia kosztów ubezpieczenia, nie posiadając żadnej możliwości weryfikacji za jaką ochronę płaci i czy jej udzielenie jest zasadne. Za trafne uznać należało również twierdzenia strony powodowej, według której korzyść z zawartej umowy ubezpieczenia niskiego wkładu własnego była rażąco jednostronna. Tylko bowiem pozwany korzystał z ochrony ubezpieczeniowej wynikającej z przedmiotowej umowy, nie ponosząc jednocześnie żadnych kosztów z tego tytułu. Co więcej, porównując narzucone

powódce rozwiązanie do sytuacji, w której to on byłby ubezpieczającym, jej sytuacja prawna jako konsumenta jest pogorszona. Powódka musiałaby bowiem liczyć się z obowiązkiem zwrotu świadczenia ubezpieczycielowi w zakresie wypłaconego odszkodowania, co w sytuacji gdyby sama była ubezpieczającym, co do zasady nie miałyby miejsca.

W zakresie zaś oceny z tego punktu widzenia § 11 pkt 4 umowy stwierdzić należało, że pozwany przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem CHF poprzez wyznaczanie w tabelach kursowych kursu sprzedaży franka szwajcarskiego oraz wartości spreadu walutowego. Waloryzacja rat kredytów udzielanych na podstawie analizowanej umowy odbywa się w oparciu o tabele kursowe sporządzone przez pozwanego, bez znaczenia przy tym pozostaje, że te same tabele Bank wykorzystuje też w innych sferach swojej działalności, a nie tylko do waloryzacji kredytów.

Mając na uwadze przytoczone argumenty, należało stwierdzić że postanowienia umowy zawarte w treści § 3 ust. 3 oraz § 11 pkt 4 stanowią niedozwolone klauzule umowne, które nie wiążą powódki występującej w roli konsumenta, przy jednoczesnym związaniu umową kredytową w pozostałym zakresie.

Wylimitowanie kwestionowanych postanowień z umowy rodzi obowiązek zwrotu sum pieniężnych, uiszczonych pozwanemu na ich podstawie, w oparciu o przepis art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 2 k.c.

Zgodnie z ogólną dyspozycją przepisu art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Strona pozwana bez wątplenia uzyskała korzyść majątkową poprzez obciążenie powódki kosztami zawarcia przez siebie z ubezpieczycielem generalnej umowy ubezpieczenia niskiego wkładu w kredytach i pożyczkach hipotecznych i wzbogaciła się o pobrane od powódki kwoty z tytułu kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu. Zatem, w zakresie tych kosztów, świadczenie spełnione przez powódkę na rzecz pozwanego Banku stanowiło świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 § 2 k.c., zgodnie z którym świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

W związku z następczym uznaniem kwestionowanego postanowienia § 3 ust. 3 umowy za klauzulę abuzywną należy stwierdzić, że podstawa świadczenia powódki na rzecz pozwanego odpadła, a zatem należy się powódce jego zwrot.

Łączna wysokość składek pobranych od powódki na podstawie zakwestionowanego postanowienia umownego nie jest sporna i odpowiada kwocie 4.328,36 złotych. Taka kwota też została zasądzona przez Sąd na rzecz powódki w pkt I wyroku.

Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd doszedł do przekonania, iż w dacie zawarcia umowy kredytu powódka nie miała świadomości, że kwestionowane zapisy mają charakter niedozwolony. Natomiast w momencie powzięcia tej wiedzy powódka wystosowała wezwanie do pozwanego Banku pismem z dnia 21 kwietnia 2016 r. o zwrot całości kwot pobranych przez bank, w tym tytułem opłat za ubezpieczenie niskiego wkładu własnego, z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia pobrania przez Bank każdej z nienależnych kwot w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania, wskazując jako podstawę swojego roszczenia zastosowanie przez bank niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹ k.c. Wezwanie do zapłaty zostało odebrane dnia 29 kwietnia 2016 r. Bank nie spełnił wskazanego żądania powódki.

Zgodnie z art. 476 k.c. – opóźnienie ukształtowane zostało jako stan obiektywny, polegający na tym, że dłużnik nie spełnia świadczenia w odpowiednim terminie. Takie zatem okoliczności, jak wiedza wierzyciela o tym, że świadczenie jemu się należy, czy - z drugiej strony - zła wiara dłużnika wynikająca z konieczności liczenia się z obowiązkiem świadczenia, same przez się nie prowadzą do określenia terminu świadczenia i w związku z tym do wywołania stanu opóźnienia. Przepisy regulujące instytucję bezpodstawnego wzbogacenia, a więc i nienależnego świadczenia (art. 410 § 1 k.c.), nie określają terminu, w jakim nastąpić ma wykonanie obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia. Nie można też wyznaczyć tego terminu, odwołując się do natury zobowiązania, z którego świadczenie wynika. Zobowiązanie do

zwrotu nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy. Oznacza to, że termin spełnienia takiego świadczenia musi być wyznaczony zgodnie z art. 455 k.c., a więc niezwłocznie po wezwaniu skierowanym przez zubożonego. Terminu „niezwłocznie” nie można utożsamiać z terminem natychmiastowym. Termin ten powinien być terminem realnym dla dłużnika, celem spełnienia przez niego świadczenia. Dopiero w ten sposób sprecyzowany termin stanowi podstawę formułowania zarzutu opóźnienia dłużnika i daje wierzycielowi roszczenie o zapłatę odsetek na podstawie art. 481 § 1 k.c.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że termin wyznaczony przez powódkę w wezwaniu do zapłaty – 14 dni od dnia otrzymania wezwania (29 kwietnia 2016 r.) – był realny na spełnienie świadczenia przez pozwanego Bank. Z tych względów zasądzone odsetki za opóźnienie od dnia następnego po upływie terminu wyznaczonego przez powódkę do zapłaty, w szczególności kwoty 4.328,36 złotych z tytułu nienależnie pobranych składek na UNWW, tj. od dnia 14 maja 2016 r. do dnia zapłaty. O odsetkach od kwoty zasądzonej orzeczono zgodnie z żądaniem strony powodowej na podstawie przepisu art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c.

Sąd oddalił natomiast powództwo w pozostałym zakresie, tj. co do żądania ustalenia, że postanowienia zawarte w § 3 pkt 3 oraz § 11 pkt 4 umowy z dnia 25 sierpnia 2008 r. nie wiążą powódki jako niedozwolone postanowienia umowne; zasądzenia kwoty 4.732,61 zł, na którą składa się kwota 1.344,30 zł tytułem nadpłat stosowanego przez pozwanego spreadu walutowego oraz kwota 3.388,31 zł tytułem nadpłat rat kredytu wynikających z przyjętego przez pozwanego kursu CHF w stosunku do kursu średniego NBP, stosowanego na podstawie przedmiotowej umowy; ustalenia, że raty kapitałowo-odsetkowe, o jakich mowa w § 11 pkt 4 ww. umowy spłacane będą przez powódkę w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu średniego ogłaszanego przez Prezesa NBP na dzień spłaty; ustalenia, że każda kolejna rata kredytu, poczynając od pierwszego dnia miesiąca po miesiącu złożenia pozwu, będzie pomniejszona przez pozwanego o równowartość kwoty 8,29 CHF przeliczonej na walutę polski złoty wg kursu średniego NBP z dnia spłaty kredytu.

Należy podkreślić, jak zostało to wyżej szczegółowo wyjaśnione, w związku z uznaniem przez Sąd klauzuli zawartej § 11 pkt 4 umowy za niedozwoloną klauzulę umowną, że postanowienie to nie wiąże powódki w całości, natomiast jest ona związana umową w pozostałym (z wyjątkiem § 3 ust. 3) zakresie. W tej sytuacji jako nieuprawnione trzeba było, zdaniem Sądu, uznać wnioski powódki, że może ona w miejsce postanowień niedozwolonych wprowadzić niejako arbitralnie inne, aniżeli niewiążące strony, mierniki wartości. Nie jest dopuszczalne jednostronne przyjęcie przez powódkę dopuszczalności – wobec uznania niewiążącego strony charakteru § 11 pkt 4 umowy kredytowej - przeliczenia zobowiązania powódki w taki sposób, jaki uczyniła to ona w pozwie, tj. przeliczenia każdej raty kredytu przy uwzględnieniu kursu średniego franka szwajcarskiego ogłoszonego przez NBP każdego 3 dnia miesiąca spłaty kredytu oraz przeliczenia całej kwoty kredytu według średniego kursu kupna CHF i uznania, że bank niezasadnie powiększył kwotę udzielonego kredytu już w momencie jego waloryzowania o kwotę 2.985,18 CHF. Byłoby to sprzeczne z wyraźnym skutkiem przewidzianym w art. 385¹ § 2 k.c. Podkreślić również należy, że powódka nie wykazała, iż średni kurs franka szwajcarskiego ogłoszony przez NBP jest kursem właściwym do dokonania powyższego przeliczenia.

Wobec powyższego żądanie zasądzenia kwoty 4.732,61 zł jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu.

W zakresie domagania się ustalenia, że postanowienia zawarte w § 3 ust. 3 oraz § 11 pkt 4 umowy z dnia 25 sierpnia 2008 r. nie wiążą powódki jako niedozwolone postanowienia umowne to, w ocenie Sądu, powódka nie posiadała interesu prawnego w domaganiu się takiego ustalenia. Stosownie do art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Interes prawny w rozumieniu art. 189 jest to obiektywna (czyli rzeczywiście istniejąca), a nie tylko hipotetyczna (czyli w subiektywnym odczuciu strony) potrzeba prawna uzyskania wyroku odpowiedniej treści występująca wówczas, gdy powstała sytuacja rzeczywistego naruszenia albo zagrożenia naruszenia określonej sfery prawnej. Występuje wtedy, gdy sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości, a jednocześnie interes ten nie podlega ochronie w drodze innego środka (wyroki SN: z dnia 4

października 2001 r., I CKN 425/00, LEX nr 52719; z dnia 8 maja 2000 r., V CKN 29/00, LEX nr 52427; z dnia 9 lutego 2012 r., III CSK 181/11, OSNC 2012, nr 7-8, poz. 101; z dnia 14 marca 2012 r., II CSK 252/11, OSNC 2012, nr 10, poz. 120; z dnia 19 września 2013 r., I CSK 727/12, LEX nr 1523363; wyrok SA w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2007 r., III AUa 1518/05, OSA 2008, z. 9, poz. 30; postanowienie SA w Poznaniu z dnia 28 września 2012 r., I ACz 1611/12, LEX nr 1220598).

Brak interesu prawnego w rozumieniu komentowanego przepisu ma miejsce wówczas, gdy stan niepewności prawnej może być usunięty w drodze dalej idącego powództwa o świadczenie bądź w drodze podjęcia obrony w toku już wytoczonej przez pozwanego w procesie o ustalenie odrębnej sprawy o świadczenie (zob. np. wyroki SN: z dnia 29 lutego 1972 r., I CR 388/71, LEX nr 7066; z dnia 4 marca 2011 r., I CSK 351/10, LEX nr 785272; z dnia 16 kwietnia 2010 r., IV CSK 453/09, LEX nr 578163; wyrok SA w Katowicach z dnia 28 września 2012 r., V ACa 415/12, LEX nr 1223195). Ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego lub prawa następuje wtedy przesłankowo.

Odnosnie ustalenia niedozwolonego, a tym samym niewiążącego, charakteru postanowienia § 3 ust. 3 umowy powódce przysługiwało dalej idące roszczenie o zapłatę, które powódka w niniejszym postępowaniu również zrealizowała. Sąd przesłankowo uznał, zasądzając od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4.328,36 zł, że to postanowienie jest postanowieniem niedozwolonym. Podkreślić także należy, że kwota brakującego wkładu własnego została już spłacona, co podnosił pozwany i co potwierdziła również powódka, a zatem kolejne składki tytułem UNWW nie będą już pobierane przez pozwanego.

W zakresie żądania ustalenia, że postanowienie § 11 ust. 4 umowy jako niedozwolone nie wiąże powódki oraz ustalenia, że raty kapitałowo-odsetkowe, o jakich mowa w § 11 pkt 4 ww. umowy spłacane będą przez powódkę w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu średniego ogłaszanego przez Prezesa NBP na dzień spłaty oraz, że każda kolejna rata kredytu, poczynając od pierwszego dnia miesiąca po miesiącu złożenia pozwu, będzie pomniejszona przez pozwanego o równowartość kwoty 8,29 CHF przeliczonej na walutę polski złoty wg kursu średniego NBP z dnia spłaty kredytu, to w ocenie Sądu nie zasługiwały one także na uwzględnienie. Jak wyżej zostało to wskazane postanowienie § 11 pkt 4 ww. umowy jako niedozwolone nie wiąże powódki jako konsumenta. Tym samym powódce służy dalej idące roszczenie o zapłatę, w którym może ona zrealizować swój interes prawny. W toku tego postępowania Sąd będzie zobligowany zbadać przesłankowo, czy to postanowienie jako niedozwolone nie wiąże powódki.

W tym stanie rzeczy, powództwo, także w powyższym zakresie, jako niezasadne podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z art. 100 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W niniejszej sprawie powództwo zostało uwzględnione tylko co do żądania zasądzenia kwoty 4.328,36 zł wraz z odsetkami ustawowymi. W pozostałym zakresie tj. co do żądania zasądzenia kwoty 4.732,61 zł oraz ustalenia prawa powództwo zostało oddalone przez Sąd. Koszty stron poniesione w procesie były przy tym porównywalne. I tak po stronie powoda była to kwota 467 zł tytułem opłaty od pozwu, kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej oraz kwota 1.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (§ 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz.U. z 2015 r. poz. 1804). Na koszty po stronie pozwanego zostały złożone opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1.800 zł (§ 2 pkt 4 ww. Rozporządzenia). W tym stanie rzeczy Sąd uznał za uzasadnione zniesienie pomiędzy stronami wzajemnie kosztów procesu, o czym orzekł w pkt 3 wyroku.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)